

PRÒLEG DE L'AUTOR A L'EDICIÓ FRANCESA DEL 1937

Els llibres segueixen els esdeveniments, però no se'ls assemblen; encara els costa més d'atrapar-los que no li costava a Aquil·les atrapar la tortuga a l'exemple clàssic. Que el temps ni tan sols respecta el marge entre el treball de l'autor i el del tipògraf, és quelcom que he vist i comprès durant les setmanes que m'han servit per transformar en llibre tot el que havia vist i havia viscut a Catalunya. Sense que calgui parlar de la guerra, que inevitablement canvia constantment d'aspecte, m'he trobat amb uns altres dos fets capitals. En primer lloc, el tancament de la frontera francesa i el control, molt menys eficaç, de les fronteres marítimes de l'Espanya ocupada pels feixistes. En segon lloc, la nova crisi del govern català i la seva solució més aviat provisional, que, d'altra banda, no ha modificat gens ni mica les dades de la situació que he intentat d'exposar.

De tota manera, quan hom escriu un llibre com aquest, cal renunciar a la pretensió de posar-lo al dia. Els capgiraments més bruscos són propis de les revolucions, i no crec que calgui esperar-ne la fi per tal de descriure'ls. Perquè o la revolució es manté, i aleshores no s'acaba mai, o només finalitza amb la victòria de la contrarevolució.

He tingut la bona fortuna de ser a Barcelona durant els mesos que més endavant segurament semblaran haver estat els més decisius. L'agitació dels primers dies de juliol encara hi era viva, tot i que començava a cedir davant una voluntat més meditada i més disciplinada. Les improvisacions dels primers moments

encara persistien, però ja començaven a prendre formes més estables. Els nous homes començaven a adaptar-se a les noves tasques i les transformacions més pregonas penetraven a poc a poc en la vida quotidiana. D'altra banda, la unió de les diferents organitzacions ja deixava entreveure les primeres esquerdes, s'avivaven velles rancúnies, s'accentuaven dissensions tot just apaivagades i reapareixien les divergències desaparegudes en l'embriaguesa fraternal dels primers combats.

D'una revolució, potser la primera fase sempre n'és la més bella: totes les esperances hi són permeses, tot sembla fàcil, l'oposició entre l'ideal i la realitat s'esvaeix, cap rutina no destorba la volada de les idees més agosarades. I això és el que he conegut —juntament amb les hores angoixants, les greus necessitats i els més obscurs perills.

Però el que sempre he trobat, a tot arreu, ha estat una voluntat decidida, feréstega: voluntat de vèncer, de superar tots els obstacles, de sacrificar-se a les necessitats. I aquesta és l'única cosa fixa, l'únic fil conductor de la revolució catalana —com ho és de totes les revolucions.

Una revolució és certament el fenomen més complex, més caòtic. No sabríem trobar-li solucions úniques, ja que és quelcom variat, multicolor, sovint contradictori. Ho posa tot en qüestió, no reconeix cap institució, no accepta cap autoritat. Cal refer-ho tot de bell nou, i la vida comença com si fos el primer dia sobre la terra. Cercar-ne els cabdills fóra inútil: els homes no són més que les onades d'una immensa mar agitada per forces misterioses.

I aquesta força és la que ha fet avui, de la petita Catalunya, una enorme potència, no sols per les seves possibilitats materials, sinó per la seva influència moral. Aquesta és la raó per la qual no

parlo d'altres indrets d'Espanya, tot i que a moltes regions fidels al govern republicà la revolució és molt més profunda del que s'acostuma a dir. I és que únicament a Catalunya la revolució ja ha vençut. Després del tràgic esfondrament de la Revolució Russa, Catalunya s'ha convertit en la fita de tot un món que veu en ella una esperança i un inici.

París, 1 de maig del 1937